XV. évfolyam. Czelldömölk, 1919. január 26. 4. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÜGGETLEN LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 16 korona, félévre 8 korona, negyedévre 4 korona.
Egyes szám ára darabonként 30 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Czelldömölkön, ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzilletékek.

Rend.

A füvettépő vadlud seregnek van egy őre, aki egy helyen állva figyel s ha valami gyanusat lát, figyelmezteti a többieket, mire azok gyors szárnyakra kelnek és biztos helyre repülnek.

Hogy az állat ennyire ügyel abban, akár ésszerüleg, akár ösztönszerüleg történik, van valami csudálatos, de egyuttal tiszteletre méltó is, mert a vadlud őrszem nem eszik, nem sétál, hanem vigyáz . . . vigyáz, mintha tudná — és talán tudja is — hogy vigyázatlansága a vadludsereg veszedelmét jelentené. Ime, az oktalan állat éber, mert tudja, hogy különben az élete egy pillanatig sincs biztonságban. Ezen éberségből látjuk, hogy a vadak életében is van rendszer. Csudálatos rendszerben élnek a hangyák, a méhek. A méhek a rablót fulánkjaikkal agyonszurják. A hangyaboly, ha utnak indul, oly biztositott menetben halad előre, ami kiváló taktikai ösztönt és talán tudást is sejtet. S a hangya-társaság, helyesebben hangya-állam, minden egyes tagja vigyáz a rendre. Ösztönszerüleg-e? ésszerüleg-é! — de vigyáz. Szóval a parányi állat is sejti azt, hogy fentmaradásának egyedüli alapja a rend.

A nagy, végtelen mindenségben minden pillanatban katasztrófák következnének s talán összedőlne az egész mindenség, ha nem egy isteni rendszer körül folytatnák a csillagok, a bolygók körforgásukat, pályafutásukat.

Az emberi, a társadalmi, az állami életnek is az egyedüli alapja a rend. Az a család, mely nem tud a rendetlenséggel megbirkózni — elveszett ügy anyagilag, mint becsületileg.

Amely államban meghalt a rend s ha azt a polgárok becsülete, megerőltető fáradsága, nem tudja mielőbb feltámasztani, oly állapotok következnek be, melyek kétessé teszik az állam jövőbeli életét.

Mig e sorokat irom, — a könynyeim a papirosra hullanak, mert Árpád honában a rend csak az esetben él, ha a rendetlenséget azzá ki lehetne nevezni.

Hát hol vagyunk? Minő istencsapás sujt bennünket? A nemzet minden becsületes, jóérzésü embere a rendről beszél és minden szó üres szó a pusztában. Mindenki a rendről beszél és még sincs. Mindenki a munkásságra buzdit és mégis oly kevesen vannak a dolgozók.

Az állam nagyban az, ami kicsiben a család. Ha egy család dologtalan és rendetlen, hova jut? Megeszik a férgek és más szerzi meg a vagyonát. És jaj Istenem! te magyar nemzetem, a mi sorsunk is a pusztulás, a feldaraboltatás, ha még ma, még ebben az órában, még e percben meg nem fogjuk a kapát, az ekét, a kalapácsot, a tűt és a tollat.

És minden bajnak legfőbb forrása a kommunista mozgalom. — Hát annyira számüzték ők az észt, hogy Krisztusnak képzelnek minden embert, hogy az létesülhessen. És ha bekövetkezne is a kommunista állam? Jaj! — szerencsétlenségemre — én olvastam »Az ember tragédiája«-t és nem kivánom unokáimnak.

Dante poklában élünk. Zudul reánk a csapás mint a záporeső, melynek minden cseppje más és más méreg. Olyanok vagyunk, mint a hajótörött, de azok megosztják az utolsó falatot is és vihedertől a bányába szoritott bányászok is, de mi? . . . de az én megtévesztett magyar testvéreim? . . .

Hisz ha ez a pusztitás, agitálás, zavargás, vérengzés meg nem szünik, majd lesz kommunizmus: az éhhalál kommunizmusa. Megtévesztett embertársaim, térjetek vissza a józan magyar észhez.

Az entente kapitalista gyárosainak óriási hatalom van a kezükben. Ha mi megpróbálnánk is a kommunizálást, oly erőt küldenénk nyakunkra, hogy vérbe folytana mindent. Vagy ez kell?

Vagy polgárháboru kell? Ez sem vezet célra. A polgárháboru sokkal jobban pusztit, mint a legvéresebb világháboru, mert az belül dul. És talán egy feldult ország alkalmas talaj a szociálista állam felépitésére? (Erre a kérdésre a legborzalmasabb nemmel felel Kautsky Károly, a tudományos szoc. kitünő művelője.)

A polgárháboru igenis alkalmas a katonai diktatura előkészitésére. A történelmek rémuralmai mind katonai diktátorok uralmával fejeződtek be. Terroristák teremtették a Napoleonokat és a Cronwelleket is.

Az orosz bolsevismus is kora-torszülött. Az egykori demokratikus Lenin felrugta azt akkor, mikor a mensevikieket, a jobbpárti és centrumpárti szociálistákat kizáratta a szovjetekből. Jóllehet Marescal akarja bizonyitani tettét, mert Marse a góthai programmban beszél a proletáriátus diktaturájáról, de Marse sohasem szól a demokrácia elnyomásáról, hisz a párisi kommün az általános választójog alapján áll és egyesiti a legkülönbözőbb árnyalatokat is.

Szóval Lenin nemcsak a bürzsoát nyomta el, (szerinte az egy legénnyel dolgozó cipész és nyomdász is burzsoa) hanem a józan szociálizmust is.

És mire épitett? Egy mindent leromboló világforradalomra. Szóval lelkiismeretlen és könnyelmü számitásával romba döntötte Oroszországot.

Vajjon ezt akarják a magyar bolsevisták is. Vérfürdőt akarnak? Piszkot? Erkölcstelenséget? Hisz oroszföldön sok helyütt annyira felbomlott a rend, hogy a durva, törvényt és istentagadó csőcselék nem tekinti sem a hitvesi hűség szentségét, sem a hajadoni erényt — sőt azokat röhögő arccal, a liliomok közül, a trágyadombra hurcolja el s a fehér tisztaságnak aljas módon kell elpusztulnia. És ha majd valamikor helyreáll a rend — sem tenger sirás, sem a pénz a letiprott erényt piadesztálra nem helyezheti.

Mi magyarok most arra nézzünk, hogy miből és mint éljünk. Ha lehetne is máról holnapra kommunizálni — az entente megakadályozná, elfoglalná megmaradt liliputi területeinket is. És mit kommunizálnak akkor a kommunisták?

Oroszország nagy részét kommunizálták. Azonban Oroszország — parasztország és a szociálista termelés helyett lett — paraszturalom. Az ottani agrárreform egyszerü földosztás lett. Az eredmény az, hogy a városok lakóit kényszerrekvirálással tudják kis, de rémdrága élelemhez juttatni. És mi lesz még ott? Anarchiánál nagyobb anarchia. Azután jön a diktatura és utánna a cárismusnál is nagyobb cárismus.

Tegyük fel oly tökéletesek, oly idealisták, oly emberfeletti emberek vagyunk és tegyük fel, az entente is elfogadná kommunismusunk máról-holnapra való megteremtését. De ha kommunizálnánk a földet, a gyárakat, a tőkét — több lenne a kenyerünk, ha nem dolgoznánk? Több lenne ha pusztitanánk?

Dolgozzunk! És tüzzel-vassal kivánjuk a rendet.

A rendnek is van titka és ezzel a férfias szóval irható le: akarom. Érzem, ismerem a rend nagyszerűségét, tehát akarom. Akarom, hogy rend legyen, tehát minden erőmet erre összpontosítom, tehát társakat keresek arra, illetve csatlakozom azokhoz, akik azt akarják. (Szeretném megalkolni a Rendpártot. Tag lehet mindenki. Programin: azonnali munka és békés élet. Leveleket a Kemenesalja szerkesztőségébe cimemre. Aki belép, később jelvényt kap. Tagsági dij évente 2 korona, emit népművelési célokra forditunk. A párt nem politikai lesz, tehát mindenki beléphet.)

A világon mindig voltak olyanok, kik szerencsétlen születésük, rossz társaság, vagy a környezet folytán ellenségei voltak minden nemes rendnek. Ezek a rendbontók. Ilyen a rendbontó, a tolvaj, a gyilkos, a rabló, a dologtalan (nem értve azt, ki valamely okból nem tud dolgozni, vagy munkaképtelen) és az, ki a rendet csak parancsra, vagyis csak szinleg szolgálja.

Az állam, a nagy család, rendőrséggel, csendőrséggel, nemzet-polgár és népőrséggel, védekezik a rendbontók ellen. Vannak azonban időszakok amidőn szerencsétlen rázkódtatások teljes fejetlenséget okoznak. S ilyenkor beáll az a helyzet, midőn azok, kik sohasem állottak megfelelő erkölcsi alapon, minden eszközt felhasználnak arra, hogy lázitsanak, pusztitsanak, hogy a rend embereinek minél több munkát adva kielégithessék rablási ösztönüket.

Polgártársaim, minden egyéni vagyon, — közvagyon is. Ha épek az egyéni tulajdonok — csorbátlan az állam is. Magyarhonnak (csorbatlan) van 13000 községe, ha ebből 6000 elpusztul, az állam félszer lett szegényebb, mint előbb volt, mert fél jövedelmi forrása elveszett. S a 7000 megmaradt községnek pedig annyival lenne nagyobb a terhe, amily mértékben az elpusztult 6000 vagyonos volt. Szóval a rend felbomlása anyagilag sirja lehet az országnak, hát erkölcsileg. —

Rendre tehát és munkára. A rend és munka testvérek!

A vadlud, a hangya, a méh rendet tart. És mi emberek ne tudnánk. Én bizom a magyar népben. Bizom benne, hogy a józan, a fokozatos, a természetes szociálódáson kivül más, káros eszmét nem ir zászlajára. Hiszem, hogy a templom továbbra is templom marad. Hiszem, hogy mindenki tudja, hogy munkával és renddel menthető a haza.

Hiszem, hogy mindenki követi a, tiszteletre méltó rendet, ki szenvedett a háborúban s most, midőn sok gép áll szénhiány miatt — répát, burgonyát szed: menti a nemzeti vagyont, a hazát.

Szabó Gyula.

Széljegyzetek.

Igaza van Andalics Lajosnak: a must forr és forrásában először a salakot veti felszinre — ép igy a nemzetek forrása is.

Tisztázzuk az alapkérdést: senki sem csatlakozhatik józanul olyan párthoz, melynek *lényeges* elveit nem vallja. Azt mondják, minden programmban van kiselejtezni való. Helyes. Nos hát a szociáldemokrata programm lényege a fokozatos vagy azonnali kommunizmus, vagyonközösség (enélkül a szociáldemokrácia csak üres cim), a nemzetköziség, a nemzeti érzés megtagadása, osztályharc, a vallaserkölcsi nevelés kiküszöbölése, a tiszta anyagelvüség (nincs lélek, nincs Isten), szabadszerelem. Marx szerint a vallás a népek opiuma, butitó szere. Nos, tisztelt ellenfeleim, feleljenek minden kertelés nélkül, vallják-e maguk ezen pontokat? Ha igen, akkor szociáldemokraták: ha nem vallják, akkor pedig tegyék le a cimüket, vagy változtassák meg imigyen: czelldömölki *nem* szociáldemokrata párt. Mert ha nem vallják ezeket, akkor maguk annyira állnak a szociáldemokráciától, mint Makó Jeruzsálemtől. De ha a vagyonközösséget vallják, akkor kezdjék is el — a *saját* üzleteikben, munelyeikben, segédeikkel szemben. Önök plakátokból összetákolt feleletükben börtönre, csendőrszuronyra, terrorra hivatkoznak. Nos — ebben nemcsak a szociáldemokrataknak volt részük. Privigye, Csacza, Vágujhely stb. választásokon Tisza, Bánffy, Khuen Héderváry nem a vörösöket, csendőrszuronyozták. Egyébként ne gondolják, hogy minden szociálista elvei miatt került börtönbe.

Ha logikusok volnának, tudnák, hogy minden okozatnak oka van. Hogy az országban idegenek állnak, annak oka a belgrádi fegyverszünet — azt Károlyi és egyéb reakciósok csinálták. Andrássy Páviában október 31-én, négy nappal a belgrádi előtt, oly szerződést kötött, mely szerint egy ellenség se tette volna a lábat hazánkba. Hogy nincs katonaság, annak Linder az oka, hogy nem akart katonát látni. Hogy nincs rend, annak oka, hogy nincs fegyelmezett katonaság — ennek oka megint az, hogy a szociáldemokraták elmarták Barthát és Festetichet is, akik fegyelmezett hadsereget akartak csinálni.

Jármot emlegetnek — jármot állatokra szokás rakni. A szociáldemokrácia elvei szerint csak anyag van, nincs lélek, Isten. Az ilyen világnézet ugyancsak állatnak nézi az embert.

A szerbiai védővámok kérdésében Károlyi támogatta Khuen-Héderváryt. Önök azt mondják, ez volt az oka a háborunak. Következtessenek. A szombathelyi szociáldemokraták a munkapárti választásokon egy szálig leszavazták a munkapártra Kovács párttitkár vezetése alatt. A költségeiket is megkapták.

Sötétséget, fekete lovagokat; ezer esztendőt, büszövetkezetet emlegetnek. Aki azt leirta, azzal hánjanak el maguk. Az méltán beszélhet sötétségről. Ne féljenek; az én rendtársaim »fekete lovagok« szintén, 6 főgimnáziumban 2500 tanulot, egy főiskolán 80 növendéket sötetitnek. Felekezetkülömbség nélkül. Az egész Dunántul intelligenciája hálás érte. Szépen tanultak már a Népszavától, csak folytassák ezt a sötétséget.

Biztatunk a munkára. Én nem szoktam biztatásra dolgozni, hogy mit dolgozom, arról sem fogok önöktől bizonyitványt kérni. Egy kicsit fenyegetőznek is — no ne igen fenyegetődzenek a hangosabb beszéddel, mert a Népszava márig is ordit. Csak csendesebben, megértem én magukat ugy is, csak maguk is értenének úgy engem.

Kedves elvtársaim azt mondják, nem szabad a vallást a politikába belekeverni. No lássák, ez szépen volna mondva. Mégis minden szónokuk azt harsogja, hogy az Egyház, a vallás bódit, a papok sötétitenek, a vallás magánügy — ha magánügy, minek hozakodnak vele mindig elő. No lássák — maguk keverik a politikába (nem maguk, hanem a vezéreik, lapjaik, stb.) A vallásellenes támadásokat, a maguk vezérei Marx, Engels, Bebel, Kunfi, Weltner, Buchinger csépülik mindig a vallást és hirdetik az embert állattá degradáló anyagelvüséget. Nos, hát ezzel szemben a keresztény szocializmus mit tesz? Szint vall őszintén amellett, hogy Isten, vallásos nevelés, az Isten törvényein alapuló erkölcs nélkül a társadalom, állam szétzüllik, ezért küzd a hitvallások önkormányzatáért, a vallaserkölcsi nevelésért, a hitközségek iskolafenntartó jogaiért. Csak azt kérdem: vallástalan államot, nevelést akarnak-e maguk, vagy nem? Ha igen, miért? Talán a vallástalanság jobb, mint a vallás? Talán boldogabb tőle a társadalom? Talán el akarják gyermekeik lelkéből is rabolni az Istent? Ha pedig ezt nem akarják, akkor lássák be, hogy maguk is belekeverik a vallást a politikába, mert hiszen állást foglalnak a vallaserkölcsi nevelés mellett és nem akarnak vallástalan államot. Akkor maguknak nem magánügy a vallás és maguk nem is szociáldemokraták.

Higyjék meg elvtársak, önök nincsenek tisztában a szociáldemokráciával. Ezért nem feleltek plakátokból összetákolt frázisokon kivül semmit arra, amit én a szociálista ipari és mezőgazdasági rendszerről irtam. A helyett, hogy haragudnának, ezután is olvassák figyelemmel amit irok, én ugy hiszem, ezzel maguknak is használok valamelyest. És ha felelnek, irassák alá a cikket szerzőjével, nehogy egyes születtségeivel az egész pártot blamálja. Ez nem válik pártjuk hasznára. Tanulják meg azt, hogy az igazságot nem gorombasággal, gyanusitással, személyeskedéssel szolgálják. Ha ezt nem akarják megtanulni, akkor magukkal én többet nem foglalkozom. Összetörném a tollamat inkább, semhogy a cikkük stilusában irjak.

A Népszava 1919. 19-ik számában: Szép álom, rideg valóság c. cikkében irja: »Amidőn a régi rezsim megdőlt, amidőn a Tisza Istvánok és Windischgratzek helyébe Garami meg Kunfi ültek, a magyar munkásság azt remélte, arról álmodott, hogy vége a szolgaságnak, vége a nyomoruságnak, ezentul szabadság, jólét, boldogság lesz a dolgozó magyar nép sorsa. Most pedig azt kell látnia,

STERNBERG HEGEDŰ hangja páratlan!
BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 60, saját palota.
Kitünő hangu, szép munka K 30.—
Hangverseny hegedű, mesés jóhangu . . . . . K 60.—
Vonó K 8.—, K 12.—, K 15.—
Rendelésnél a pénz előre beküldendő.

hogy szabadság ugyan van, de a jólét és a boldogság hiányzik. És a kiábrándult tömegek egy töredékében meginog a hit a szociálizmusban.« »Azok a szép remények, amelyek a szociáldemokrácia győzelméhez fűződtek, nem valósultak meg.« Pedig mennyit ígértek! Ujból örülök, hogy Széljegyzeteimet a Népszava így cáfolja.

*

Az országos propaganda bizottság, melyben a mostani kormánypártok működnek, magánosokhoz felszólítást küld, hogy járjanak a templomokba. Igazán örvendünk, hogy a vallásosságot igy terjeszti a propaganda. Csak minél több elvtársát küldje templomba — de ne spionkodni. Lássa tisztelt propaganda — maga az osztrák spionkodásnál is aljasabb spionkodásra buzditja az embereket — a templomban.

*

Az ország már csak öt vármegyéből áll és az öt vármegyének 42 államtitkárra van szüksége. Azelőtt hatvanegynéhány vármegyének nem volt 20 államtitkárja. Igaz, hogy annyi érdemes embere sem volt az államtitkárságra, mint most.

Dr. Kühár Flóris.

HIREK.

A ma délutáni konferencia beszéd tárgya: Jézus föltámadásának bizonyitékai.

Uj gyógyszertár Czelldömölkön. A belügyminiszteriumhoz engedélyért folyamodott Szántó József budapesti okl. gyógyszerész, hogy Czelldömölkön második gyógyszertárt állithasson fel. A kérvény a vármegyéhez leérkezett véleményezés végett.

Koszorú megváltás a járási hadiárvák javára. A Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank volt igazgatósági tagja dr. Deutsch Soma orvos elhalálozása alkalmából koszoru megváltás cimén 100 koronát s ugyanezen cimen Katona Fülöp 10 koronát voltak szivesek a czelldömölki járási hadiárvák javára adományozni, mely kegyes adományokat a hadiárvák nevében hálás köszönettel nyugtázza Berzsenyi Dezső elnök.

A czelldömölki polgári leányiskola folyó évre is megkapta a nyilvánossági jelleget. Druisner tanfelügyelő a legmelegebb elismeréssel nyilatkozott dr. Kühár Flóris igazgató és a kedves nővérek vállvetett sikeres munkájáról. Ma, amidőn hozzá nem értő helyekről megokolatlan, általánosító támadásokat intéznek a felekezeti iskolák, a »sötétséget terjesztő« papi, szerzetesi intézmények ellen, maga a pártatlan fölöttes hatóság és a népkormány kultuszminisztere veszi védelmébe a jogtalanul támadott intézményeket. Dr. Kühár Flórisnak pedig, akit bizonyos oldalról munkára biztattak, a polgári leányiskola sikere, melynek alapitásában és fejlesztésében annyit fáradott, ez a legszebb elégtétel.

Nagy előkészületek a Váratlan vendég cimü énekes szinműre. Tudniillik a Váratlan vendég, Késy János legujabb szinműve nem 1-én és 2-án, hanem 8-án és 9-én kerül szinre Czelldömölkön. Jegyeket ezen előadásra már a héten csütörtöktől kezdve lehet váltani Dinkgreve Nándor papirkereskedésében.

A bankjegyek lebélyegzése. Az ellenség által megszállott területeken a pénzt, vagyis a bankjegyek lebélyegzését már elrendelte az ellenséges parancsnokság. Ennek oka semmi más, mint adminisztrativ való ellenőrzés.

A Tárogató Késy János és Szabó Gyula szerkesztésében megjelenő hónapos családi ujság az anyag feldolgozása miatt csak február 15-én jelenik meg.

Magyarország Területi Épségének Védelmi Ligája a közönség tájékoztatására szolgáló előadó ciklus megrendezését vállalta magára, melynek első ülése folyó hó 15-én tartatott meg. Az ülést Raffay Sándor doktor ev. püspök nyitotta meg mélyjárásu, gondolatokkal telt beszédével, melyben kifejezte törhetetlen hitét Magyarország csonkithatatlanságában s hogy az ország feldarabolása minden idők legnagyobb blasphémiája volna. Utána Jancsó Benedek tanár, a nemzetiségi kérdés legalaposabb ismerője mutatta ki több mint egy órás szabad előadásában, hatalmas tudásbeli felkészültséggel a nemzetiségi követelések tarthatatlanságát. Bebizonyitotta, hogy a magyarok honfoglalása egyetlen mai élő nemzet jogainak sérelme nélkül ment végbe s a nemzetiségek kivétel nélkül mind a magyarok honfoglalása után huzódtak be lassan és fokozatosan az országba, menedéket találva a magyarság vendégszeretetében, a keleti népek (főképen törökök) elől. A történelemre támaszkodva meggyőzően mutatta ki, hogy Magyarország mai tótsága nem a honfoglaláskor itt talált csekély számu szlávság utóda, annál kevésbé van köze a csehekhez. Az oláisságnak még nyoma sem volt abban az időben Magyarországban. Dokumentálta, hogy Magyarország világtörténelmi hivatásában a civilizáció és kereszténység védbástyájaként való szereplésében csak a magyarság vette ki a részét, sulyos véradót fizetve, mig a nagyobbrészt hegyes vidéken meghuzódó nemzetiségei a törökkel háromszáz éven át tartó harcok alatt szabadon élhetett és szaporodhatott. Csakis ezáltal és az ujabb bevándorlásokkal magyarázható, hogy a török pusztitás megszünte után a XVIII. században oly nagymérvü arányszám-eltolódás történt a magyarság hátrányára. Ugyanis ekkor az elnéptelenitett területek betelepitése nagy erővel megindult, ugy, hogy a ma Magyarországon élő nemzetiségek fele a XVIII. században beköltözöttekből származik. Joggal mondhatja tehát a magyarság, ha a török pusztitás nem történik és a nemzetiségekből még csak egy ember se olvadt volna bele a magyarságba, még akkor is a mai lakosságnak legalább 75—80%-a volna magyar. Hogy e nagy betelepités és Ausztria állandó magyarellenes magatartása dacára is a magyarság arányszáma azóta lényegesen emelkedett és azóta az abszolut többséget képviseli, magyarázatát nem abban találhatni, hogy a magyarság erőszakos magyarositási politikájával lépett volna fel, hanem egyrészt a magyarság feltétlen ősereje és kulturfensőbbsége, másrészt az, hogy az Alföld és Dunántul kompakt magyar része a nemzetiségi vidékekről egyenként leszivárgó nem magyar népeket fokozatosan beolvasztotta nagyobb tömegénél fogva, mint azt bárhol a világon tapasztalhatjuk. E lehuzódás és beszivárgás oka Magyarország területének teljes földrajzi és gazdasági egysége, melynek folytán a gazdaságilag gyengébb és a termő területhez viszonyitva sürübb népességgel biró hegyvidék népfeleslegét átadja az aránylag még mindig kevésbbé népes, magyarok által lakott dus, termékeny Alföldnek. Ez a folyamat Magyarország feldarabolásával sem szünne meg, a változás csak az lenne, hogy a jövőben idegen állampolgárok bevándorlóit olvasztaná be a megmaradó Magyarország. Élénk példája annak, hogy Magyarországon nemzetiségi elnyomás nem volt, az is, hogy az aristokratia és a közéleti kitünőségek származásilag is ugy viszonylanak az összességhez, mint a nemzetiségi népek Magyarország összes népességéhez.

Nagy a szénhiány. A tatabányai üzem igazgatósága jelentése alapján közöljük, hogy a munkáshiány és a vaggonok kevés beosztása az okai a nagy szénhiánynak. Mihelyest lessz elegendő munkaerő és vaggon, lesz szén is elegendő.

A Falu rossza előadása a mult szombaton és vasárnap, a legimpozánsabbul gördült le. Két zsufolt ház adta tánujelét annak, hogy Czelldömölk város műpártoló közönsége szivesen vesz részt mindenben, ami a jót és nemest szolgálja. Soha még egy meg nem nyilatkozott szimpátia a műkedvelés iránt. Késy János iró, aki a rendezés munkáját vállalta, igazán mesteri művészettel vezeti a kis gárdát és a legnagyobb bámulatunkra sok szintársulat fölött állanak a czelldömölki műkedvelők. De mindezekre szükségünk is van. Hiszen a sok keserüség után jól esik felületünknek egy kis bohémia, egy kis szórakozás. Késy az ő kis gárdájával megis szerzi mindezt számunkra. A Falu rossza igazán nehéz darab, mert alakjai a régi magyar világból valók és változatos eseményei nagy feladatot rónak a színészre. Mégis a legnagyobb meglepetésünkre tökéletes előadásban élveztük a kicsinyke szinpadon Tóth Ede remek népszinmüvét, a Falu rosszát. Blaha Lujza hires szerepét, Finom Rózsit Kovács Lenke játszotta. Játéka őszinte volt, ügyesen mozgott a szinpadon. De sokkal szivesebben vettük volna, ha Gonosznét játszotta volna. Az ő temperamentuma nekünk már hiányzik a szinpadon. Kovács Lenke Czifránéját nem felejtjük el. Az ő szerepköre csak komikum lehet, amely számára jövőt jelentene a szinpadon. A másik jeles művésznőnk, nekünk czelldömölkieknek, a kedves modoru, egyszerü leányka Reich Nunci, aki a szép Bátki Tercsit adta, rendkivüli ügyes játéka, otthoniassága a szinpadon csak rátermettségére vall és igazán kár érte, hogy nem hivatásos szinésznő lett belőle. Reich Nuncitól örömmel látunk minden szerepet. A szelid Feledi Boriskát Marton Jolán igazán szépen, meleg érzéssel adta, szerepét a legszebben érvényesitette és mondhatjuk, hogy jobb Boriskát nem is vártunk, de nem is kivánunk. A szájas Gonoszné szerepében Koncz Gizi ügyeskedett. A három pletyka asszony is nagyon jó volt: Csapónét Györffy Mariska, Sulyoknét Szalay Annuska, Tarisznyásnét Holpert Gizi játszották. A férfi szereplők is jók voltak. Feledi Gáspárt Ágoston Gyula, Feledi Lajost Gersey Kálmán, Göndör Sándort Németh Ottó, Gonosz Pistát Késy, Kónya kántor Nagy Antal, A két cigány Kis és Klaffl, Jóska béres Koczor Lajos, Csapó gazda Koczor Dániel, Cserebogár Jóskát Novák Feri játszotta. Az egész előadás szépen sikerült.

Génius.

Papirpénzünk értékének emelkedése. A külföldi tőzsdei jelentésekből véve, megállapithatjuk, hogy papirpénzünk értéke a békekötárgyalásokkal kapcsolatban 1 egész és $^1/_{10}$ százalékot emelkedett.

Csak leszerelt katonákat alkalmazhat a vasut. A kereskedelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, mely szerint a vasutnál csak oly katonai személyeket alkalmazhatnak, akik igazolják, hogy szabályszerűen leszereltek. A felvételnél előnyük van azoknak, akik a háboru előtt is a vasut szolgálatában állottak.

Uj cipő és javitási árak Vasmegyében. Vasmegye részére a megyei árvizsgáló bizottság uj cipő árszabályt állapitott meg, ez azonban keveset tér el a régitől. Az árak a következők: A mérték után rendelt, teljesen bőrből készült, varrott magasszáru férfi cipő ára 175 korona, ugyanez, de szeges talpu 145 korona, szeges talpu raktári 115 korona, gyermekcipő mérték után rendelt, kisiparosok által előállitott faszeges 100—120 korona, nagyság szerint. Varrott gyermek cipőért 15 koronával több számitható. Férfi és női cipőfejelés, talpalással együtt szeges cipőnél 42. varrottnál 52 korona. Férfi vagy női cipőtalpalás szegesnél 12 korona 80 fillér, varrottnál 18 korona, sarkalás 4 korona 80 fillér. Talpfoltozás 2—3 korona, férfi és női cipőorrborítás 10 korona 50 fillér. Gyermekcipőkre külön alacsonyabb árszámitások. Csizmák ára 170—220 korona között.

Az esetben, ha a készítető adja az anyagot: férfi egész és fél varrottnál 115, szegesnél 91 korona Női és gyermek cipőkre külön árszabások. Cipőfelsőrésznek készen való adása esetén az ár 10 koronával olcsóbb. Egyéb anyagokat fenti árakra beszámítva a cipész adja. Borítás talpalással együtt férfi és női varrott cipőnél 37, szegesnél 29 korona, talpalás férfi varrott cipőnél 11 korona 80 fillér, szegeltnél 7 korona 60 fillér, sarkalás férfi cipőnél 3 korona 50 fillér, keményszárú férfi csizma elkészítése 110 korona, puhaszárú 96 korona.

Nyilt-tér.

E rovat alatt közlöttekért a szerkesztőség felelősséget nem vállal

Köszönetnyilvánítás.

Őszinte köszönetemet nyilvánítom mindazoknak, kik boldogult fivérem, dr. Deutsch Samu temetésén megjelentek. Mély meghatottsággal mondok köszönetet Lóránth Gyula főjegyző urnak, ki a város nevében halottunk koporsójára koszorút helyeztetett.

Deutsch Gyula

160, 120, 60. és 50, m/m. széles teljesen uj „chrom-bőr gépszíjak azonnal eladók.

Schranitz Elek
Alsólendva

Felhívás szőlőtelepítésre!

Elsőrendű garantált nlozera-mentes Nova-féle hazai Magántermő gyökeres szőlővessző eladás kedvezményes áron. Készlet kétő millió. Mindenütt telepíthető. Jó siker várható. Nagybani telepítésekre, elhanyagolt, kipusztult régi szőlők ujjátelepítésére, valamint hiányok pótlására ajánlható. — Nova-féle fehér és külön vörösbort termő fajokban kaphatók. Ára igenszép dus, erős gyökérzetű, szavatolt első osztályu minőségben ezer darabonként 300 K. Tavaszi szállításra, a rendelést kitevő összeg előzetes beküldése ellenében szállittatik, csomagolásért csak saját kiadásainkat vesszük utánvétbe. Aki jó és sok bort óhajt kevés költséggel termelni, az már most rendelje meg szükségletét. Ki most rendel, az a tavasszal idejekorán fog ültethetni. Az uradalmi szőlők részére is igen nagy mennyiség rendeltetett. Rendelésekre: név, lakhely, utolsó posta, megye és rendeltetési vasutállomás pontos feltüntetésével a pénzutalvány szelvényén is megtehető, vagy ajánlott levél által kéretik beküldeni, cím:

NOVA szőlővessző- és szőlőnilványtelep kezelősége
ARAD, Szabadság-tér 10.

A vasut mellett
HÁZHELYEK
azonnal eladók.
Bővebb értesítés nyerhető lapunk kiadóhivatalában.

Tanító özvegye, szelid, jó lelkületű nő, kiválóan ismeretes főző

házvezetőnőnek,

gazdaasszonynak ajánlkozik.

Cím: özv. Tanitónő
Somlyóvásárhely, Veszprémm

Keveset használt

YOST IRÓGÉP

azonnal eladó

Megtekinthető lapunk szerkesztőségében.

Egylovas könnyü gazdasági szekér

megvételre kerestetik.

Ajánlat szerkesztőségünkbe kéretik

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy épitési vallalatomat

cement-áruk

gyártással bővitettem ki.

Készitek mindenféle nagyságban és szinben cement- és terrazó lapokat, terrazó burkolatokat (a helyszinen). minden méretü cementcsöveket, kutgyüröket, itató- és etetőválykat, stb

Midőn ezt a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni bátorkodom, egyuttal ő vállalatomhoz is szives pártfogását kérem.

Kiváló tisztelettel

CZIFRA JÓZSEF
épitész,
Anna-tér 9. szám. Telefon 123. szám.

DEUTSCH MÓR
rőlöskereskedő Czelldömölk.
(r. k. nuiskola épület.

Elfogadok mindenféle selyem, szövet, vászon és kész férfi és noi runak festését és mosókelmék mintázását, melyek néhány héten belül a n. é. közönség legteljesebb megelegedésére jutányos áron elkészittetnek.

Viszketegséget

csömöri, rüht a leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle eredeti, törvényesen védett

„SKABOFORM"-kenőcs.

Nincs szaga, nem piszkit. Mindig eredeti pecsétes Dr. Flesch-félét kérjünk. Próbatégely 4 K, nagy tégely 6 K, családi tégely 15 K. Kapható a helybeli gyógyszertárban, vagy direkt a készitőnél rendelhető.

Dr. Flesch E. »Korona« gyógyszertára Győr.

Vételnél a »Skaboform« védjegyre ügyeljünk.

Falusi vendéglő,

amelyhez némi földbirtok is van, megvételre kerestetik.

Ajánlatok e lap szerkesztőségébe kéretnek.

Kemenesaljai Takarékpénztár
R. T. Czelldömölk.

Részvénytőke és tartalékok: 500.000 kor.
Betétek: 3.500.000 korona.

Betéteket elfogad betéti könyvecskékre, folyószámlákra és heti korona egyleti könyvecskékre.

Előleget ad értékpapirokra, vidéki pénzintézetek részvényeire, arany és ezüst tárgyakra.

Leszámitol üzleti és magán váltókat.

Értékpapirok, sorsjegyek és idegen pénzek vételét és eladását eszközli.

Bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapirokat.

Beszedésre átvesz váltókat, utalványokat és csekkeket.

Őrzésre és kezelésre elfogad értékeket. A takarékpénztári és bankügylet körébe tartozó minden megbizást elfogad.

Értesítés.

Tudatom a n. é. közönséggel, hogy szülésznői működésemet Czelldömölkön, a Jakab-telepen, Molnár József vasuti fűtő házában megkezdtem.

Töröky Eszter
okl. szülésznő.